

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om djursjukdomar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att stadgandena i lagen om djursjukdomar ändras så att de motsvarar nutida förhållanden.

Trycket på en ändring av lagen har främst uppstått på grund av den europeiska integrationsutvecklingen och förberedelsen inför avtalet om det europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Genom de föreslagna ändringarna vill man gardera sig mot en spridning av s.k. exotiska djursjukdomar, dvs. sådana djursjukdomar som inte förekommer i Finland. Dessutom är avsikten att precisera fullmaktsstad-

gandena om förebyggande av djursjukdomar samt att utvidga dessa fullmaktsstadganden så att de gäller förhindrande av spridning av djursjukdomar och utredande av sjukdomsläget.

Dessutom föreslås i lagen om djursjukdomar tekniska ändringar i stadgandena om betalning av ersättningar bl.a. i fråga om betalning av förhandsersättning och återkrav av ersättningar.

Avsikten är att lagen skall träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits.

MOTIVERING

1. Nuläget och de föreslagna ändringarna

1.1. Bakgrund

Lagen om djursjukdomar (55/80) trädde i kraft den 1 september 1980. Lagen har inte ändrats sedan den trädde i kraft. Hittills har lagen om djursjukdomar fungerat bra och dess stadganden har varit tillräckliga bl.a. för utfärdande av stadganden och föreskrifter på lägre nivå.

På grund av den europeiska integrationsutvecklingen och i synnerhet förberedelsen inför ett avtal om ett europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES) har det dock uppstått ett behov av att göra vissa ändringar i lagen. Syftet med ändringarna är främst en gardering mot spridningen av s.k. exotiska djursjukdomar samt en precisering av stadgandena om förebyggande av djursjukdomar så att med stöd av dem kunde utfärdas sådana stadganden och föreskrifter på lägre nivå som krävs för att

sådana författningar av Europeiska gemenskaperna (EG) som ingår i EES-avtalet skall träda i kraft. Befogenheterna att utfärda stadganden och föreskrifter utvidgas så att de också gäller förhindrande av spridningen av djursjukdomar och utredning av sjukdomsläget.

Dessutom har statens revisionsverk i sin berättelse 330/51/87 föreslagit ändringar i de stadganden i lagen om djursjukdomar där det stadgas om en persons rätt att få ersättning för åtgärder som utförts i syfte att hindra eller utrota spridningen av djursjukdomar eller för skador som föranletts av föreskrifter som meddelats av en myndighet. Dessa ändringar har beaktats i denna proposition.

1.2. Andra omständigheter som inverkat på propositionen

I bilaga I till EES-avtalet uppräknas de EG-författningar inom den veterinära och fytosanitära sektorn som kommer att ingå i

EES-avtalet. Beslutet om att nämnda sektorer skall ingå i EES-organisationen fattades relativt sent i EES-förhandlingarna och bilagans slutgiltiga innehåll är ännu inte helt och hållet fixerat när denna proposition överlämnas. I bilaga I kommer att uppräknas sammanlagt ca 200 EG-författningar motsvarande ca 2000 tryckta sidor. Av dessa författningar finns av ovan angivna skäl tills vidare inte slutgiltiga översättningar till finska och svenska.

De veterinära och fytosanitära EG-författningarna är utförliga och till sitt innehåll tämligen tekniska. De ändras också ofta t.o.m. flera gånger om året. Därför är det inte ändamålsenligt att stadga om deras ikraftträdande i Finland på lagnivå, utan regleringsnivån bör vara lägre.

I grundlagsutskottens utlåtande 1/1991 rd. av den 10 oktober 1991 ansågs att det inte är nödvändigt att inrymma finska och svenska översättningar av sådana EG-författningar, som inte ingår i lagstiftningen, i regeringspropositionen om godkännande av EES-avtalet. De ändringar som föreslås i lagen om djursjukdomar kommer att avlägsna motsägelserna mellan den finska lagstiftningen och de veterinära EG-författningarna i fråga om djursjukdomar och därmed kommer inte EES-avtalet till denna del längre att ingå i lagstiftningen. Detta skulle möjliggöra överlämnandet av regeringspropositionen om godkännande av EES-avtalet utan att man behöver vänta på översättningarna av ovan nämnda EG-författningar. Om motsägelserna mellan lagen om djursjukdomar och EG-författningarna däremot inte avlägsnas på det sätt som avses i denna proposition, kommer överlämnandet av regeringspropositionen om godkännande av EES-avtalet att fördröjas.

1.3. Definition (2 §)

Stadgandena i lagen om djursjukdomar har ansetts kunna bli tillämplade på alla djur och även på djurens könsceller, t.ex. fiskrom och fjäderfäns avelsägg, även om det inte har nämnts särskilt i lagen. För klarhetens skull föreslås dock att ett nytt 2 mom. fogas till 2 §, enligt vilket man med djur avser både djur och deras könsceller. Som djur anses förutom husdjur bl.a. djur som hålls i djurparker, försöksdjur och djur i naturtillstånd.

1.4. Gardering mot spridningen av s.k. exotiska djursjukdomar samt åtgärder på grund av en konstaterad eller misstänkt sjukdom (8, 9 och 10 §§)

Enligt 8 § 1 mom. lagen om djursjukdomar skall en veterinär vidta vissa åtgärder om han misstänker eller konstaterar att ett djur lider av en djursjukdom som med lätthet sprider sig eller som skall övervakas. Han skall vid behov undersöka djuret samt, om det för konstaterande av sjukdom, förhindrande av dess spridning eller för dess utrotning är nödvändigt, i enlighet med meddelade föreskrifter och anvisningar, begränsa eller förbjuda överlåtelse av djuret eller av animaliska produkter, sörja för att djuret och området isoleras, att föremål och varor som kommit i beröring med djuret desinficeras eller förstörs samt att djuret avlivas, eller vidta andra behövliga åtgärder. Läns-, kommunal-, stads- och besiktningsveterinärer samt andra veterinärer som förordnats av jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning är skyldiga att vidta ovan nämnda åtgärder.

I takt med att Europa integreras ökar även risken för att s.k. exotiska djursjukdomar sprids till Finland, eftersom skyddsnivån i EG:s författningar om djursjukdomar är märkbart lägre än i Finlands motsvarande stadganden och föreskrifter. Därför föreslås att 8 § 1 mom. ändras så att veterinärerna åläggs att vidta åtgärder för att hindra spridningen av en djursjukdom även då de misstänker eller konstaterar att ett djur insjuknat i en sådan allvarlig smittsam djursjukdom som inte förekommer i Finland och som inte nämns i det beslut som jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning utfärdat om djursjukdomar som skall bekämpas. Det beslut som gäller för närvarande utfärdades den 14 december 1990 (1095/90). En sjukdom som, om man beaktar dess art och verkningar, måste klassificeras som en sjukdom som med lätthet sprider sig eller som en farlig sjukdom, anses vara allvarlig.

I överensstämmelse med lagens 8 § 1 mom. föreslås att till 8 § 2 mom., 9 § 1 mom. samt 10 §, vid sidan om farliga djursjukdomar, djursjukdomar som med lätthet sprider sig och djursjukdomar som skall övervakas, fogas sådana allvarliga smittsamma djursjukdomar som inte förekommer i Finland.

Enligt de EG-författningar som ingår i EES-

avtalet bör en sådan veterinär som nämns i 5 § i syfte att förhindra spridningen av en konstaterad eller misstänkt sjukdom eller att utrota sjukdomen kunna begränsa eller förbjuda även överlåtelse av animaliskt avfall, och därför föreslås att 8 § 1 mom. preciseras till denna del.

Då det enligt den definition som föreslagits att fogas till 2 § är möjligt att tillämpa stadgandena i lagen om djursjukdomar på alla djur, också djur i naturtillstånd, föreslås att 8 § 3 mom. upphävs som obehövlig.

I de stadgandena i lagen om djursjukdomar som gäller åtgärder som vidtas på grund av en konstaterad eller misstänkt sjukdom föreslås även språkliga och tekniska preciseringar och ändringar.

1.5. Förebyggande av djursjukdomar, förhindrande av spridning av djursjukdomar samt utredning av sjukdomsläget (11, 12, 12 a och 13 §§)

Enligt EG-författningarna i EES-avtalet kan vaccin och andra motsvarande preparat för djur endast tillverkas med tillstånd av behörig myndighet. Tillverkare av djurvaccin skall registreras och ges ett nummer för godkännande och deras verksamhet skall övervakas med regelbundna kontroller. Eftersom det inte finns något motsvarande stadgande i lagen om djursjukdomar, utan 11 § endast gäller försäljning och användning av vaccin, serum och därmed jämförbara preparat för djur, föreslås att paragrafens tillämpningsområde utvidgas så att det även gäller tillverkningen av vaccin och andra motsvarande preparat. Även innehavet och distributionen tas med i tillämpningsområdet. Jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning ges rätt att förordna att för tillverkning, innehav och distribution av djurvaccin och andra motsvarande preparat behövs veterinäravdelningens tillstånd.

I 12 § 1 mom. i gällande lag om djursjukdomar har jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning tilldelats befogenheter att förordna att vissa åtgärder skall vidtas för förebyggande av djursjukdomar, att meddela föreskrifter om en viss verksamhet samt att helt förbjuda denna verksamhet eller begränsa den. Förebyggande av djursjukdomar kan gälla enligt definition i 2 § i denna lag alla sådana sjukdomar eller smittor som direkt eller indirekt kan överföras från ett djur till ett annat

eller från djur till människa. Dessa djursjukdomar har indelats i djursjukdomar som med lätthet sprider sig, farliga sjukdomar, sjukdomar som skall övervakas samt övriga djursjukdomar.

På grund av den europeiska integrationsutvecklingen är 12 § 1 mom. bristfälligt i sin nuvarande form. Alla funktioner har inte kunnat beaktas när gällande lag stiftades. I EG är ett sådant system gällande enligt vilket ett land eller ett visst område kan klassificeras som fritt från djursjukdomar. Klassificering av ett område som fritt från djursjukdomar förutsätter i allmänhet att prov tas av djur eller av animaliska produkter. I detta sammanhang är det inte fråga om förebyggande av djursjukdomar utan om utredning av sjukdomsläget. Avsikten med EG:s författningar gällande djursjukdomar är att vid sidan om förebyggande av djursjukdomar förhindra spridningen av dem. Därför föreslås för tydlighetens skull att förhindrande av spridning av djursjukdomar samt utredning av sjukdomsläget fogas till mellanrubriken före 11 § och till det inledande stycket i 12 § 1 mom., vid sidan av förebyggande om djursjukdomar.

Enligt 12 § 1 mom. i lagen om djursjukdomar kan jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning meddela föreskrifter om vad som skall iaktas vid djurställningar, djurtävlingar eller andra motsvarande tillställningar. Veterinäravdelningen kan också meddela föreskrifter om förvaring, hantering och användning av gödsel och urin av djur, om ordnandet av verksamheten vid mejerier, slakterier, köttbesiktningstationer och köttförädlingsfabriker samt andra anläggningar som hanterar animaliska produkter eller animaliskt avfall. Dessutom har veterinäravdelningen befogenheter att meddela föreskrifter om användning och desinficering av sådana personers utrustning och redskap, vilka på grund av sitt arbete eller uppdrag besöker djurstall, samt att förbjuda eller inskränka besök i djurstall. Det föreslås att dessa stadgandena skall kvarstå som förut med undantag av både språkliga och tekniska preciseringar och ändringar.

Veterinäravdelningen kan även meddela föreskrifter om vad som skall iaktas i yrkesmässig handel med och förmedling av djur samt vid ordnandet av sådan verksamhet. Det är inte längre ändamålsenligt att begränsa befogenheten att meddela föreskrifter till att endast gälla yrkesmässig verksamhet, utan föreskrifter bör

även kunna meddelas i fråga om all slags handel med och förmedling av djur. Det föreslås att 12 § 1 mom. ändras på denna punkt.

För att Finlands möjligheter att exportera djur och animaliska produkter till EG-länder skall tryggas, bör de åtgärder som avses i 12 § 1 mom. utsträckas till att gälla djurhållningen på ursprungslägenheterna. Enligt gällande författningar i EG skall ett djur kunna identifieras antingen individuellt eller så att det framgår från vilken lägenhet det kommer. Därför föreslås att till 12 § 1 mom. 1 punkten fogas ett stadgande enligt vilket veterinäravdelningen har befogenheter att förordna att djuren skall märkas för identifiering, utöver att den har rätt att förordna att djuren skall undersökas, vaccineras eller annars behandlas. Samtidigt föreslås att stadgandet i 12 § 1 mom. 7 punkten ändras så att veterinäravdelningen kan meddela föreskrifter om vad som skall iaktas vid djurhållning. Med stöd av detta stadgande är det möjligt att bl.a. uppställa begränsningar hur djur för hållas lösa. I denna punkt anses det inte längre vara nödvändigt att nämna olika djurgrupper särskilt liksom i gällande lag utan allmänbegreppet djur är tillräckligt. Föreskrifterna kan således lika väl gälla husdjur, djur som hålls i djurparker som försöksdjur samt andra sällskapsdjur eller djur som hålls som hobby och farmdjur ifall de inte hör till någon av de ovan nämnda djurgrupper. Med husdjur avses enligt definitionen i 3 § 4 mom. lagen om veterinärvård (685/90) sådana tamdjur som människan håller, föder upp och sköter i nyttsyfte eller för nöjes skull samt renar, farmdjur som är däggdjur eller fåglar, odlad fisk samt bin.

I EG:s författningar om motarbetande av djursjukdomar förutsätts att för förebyggande av djursjukdomar, förhindrande av deras spridning samt utredning av sjukdomsläget kan personer som deltar i handel med, transport och förmedling av djur åläggas att föra förteckning över de djur som de transporterat, köpt eller överlåtit samt ge myndigheterna de uppgifter de begär. Skyldigheten att föra förteckning och ge uppgifter kan även påföras djurets ägare och innehavare. Främst är det fråga om uppgifter om djurens antal, art och ursprung. Eftersom dylika stadganden saknas i gällande lag om djursjukdomar, föreslås att till 12 § 1 mom. fogas sådana stadganden där veterinäravdelningen ges befogenheter att vid

behov förordna om ovan nämnda omständigheter.

Faran för spridning av djursjukdomar har även konstaterats vara förknippad med återanvändningen av döda djur och delar av dem samt animaliskt avfall. På grund av den ökade importen av animaliska produkter har risken för spridning av djursjukdomar genom animaliskt avfall ökat. För att spridningen av djursjukdomar skall kunna förebyggas i detta avseende, föreslås att till 12 § 1 mom. fogas en punkt enligt vilken veterinäravdelningen kan förbjuda sådan användning av djur och delar av djur samt animaliskt avfall som är förknippad med fara för spridning av djursjukdomar eller meddela föreskrifter om deras användning. Till denna punkt räknas bl.a. fiskrens höra. Dessutom föreslås att veterinäravdelningen kan ges befogenhet att förbjuda överlåtelse och användning av animaliska matrester till djurfoder eller meddela föreskrifter om överlåtelse och användning av dem. Veterinäravdelningen kan på denna grund t.ex. bestämma att sådana matrester som används som svinfoder skall hettas upp innan de används, vilket förutsätts i EG:s direktiv gällande bekämpning av svinpest.

I EG:s gällande författningar förutsätts vidare att djurhållningsenheter och andra motsvarande anläggningar som bedriver handel med och förmedling av djur samt anläggningar som hanterar avfall är godkända eller registrerade av myndigheterna och att de övervakas regelbundet. Sådana anläggningar är t.ex. semineringstationer, lokaler för produktion av avelsågg för fjäderfän samt boskapsmarknader. För tryggande av exporten av djur och animaliska produkter från Finland föreslås att till 12 § 1 mom. fogas ett stadgande enligt vilket veterinäravdelningen kan förordna att ovan nämnda djurhållningsenheter och anläggningar bör vara godkända eller registrerade av veterinäravdelningen eller en myndighet som den utser och stå under regelbunden övervakning. Veterinäravdelningen kan vidare meddela föreskrifter om godkännande, registrering och ordnande av övervakningen. Föreskrifterna kan t.ex. gälla registreringen av anläggningarna, nummer för godkännande och kontroller som utförs vid anläggningarna.

Den veterinär som verkställer lagen om djursjukdomar och övervakar lagens efterlevnad har ansetts redan i detta skede ha rätt att få tillträde till sådana lokaler där djur hålls

samt ta behövliga prov även om uttryckliga stadganden om saken fattas i lagen. För klarhetens skull föreslås dock att till lagen fogas en ny 12 a § i vilken det stadgas om det ovan nämnda. Vidare föreslås att i 12 a § tas in ett stadgande enligt vilket djurets ägare och innehavare åläggs att assistera veterinären vid provtagningar samt sörja för att det finns ändamålsenliga utrymmen för behandlingen av djuren så att provtagningen kan ske under trygga förhållanden.

Med stöd av 13 § kan genom förordning stadgas bl.a. om transport av djur då avsikten är att motarbeta djursjukdomar i förebyggande syfte. Genom den föreslagna utvidgningen av tillämpningsområdet för 11—13 §§ så att det gäller förhindrande av spridning av djursjukdomar vid sidan om förebyggande av sjukdomar förtydligas möjligheten att utfärda regionala transportbegränsningar samt andra allmänna föreskrifter om djurtransporter även då en djursjukdom har konstaterats förekomma eller med fog misstänks förekomma. Det föreslås vidare att ordalydelsen i 13 § preciseras. Enligt den gäller befogenheten att utfärda förordning överlåtelse, transport, utförelse, införelse och transitering av djur, animaliska produkter och animaliskt avfall samt föremål och varor som eventuellt sprider djursjukdomar.

Avsikten är att även det i EES-avtalet ingående EG-direktivet om odlade vattendjur (fiskar, kräftdjur och blötdjur) och produkter som fås av dem, skall träda i kraft med stöd av 12 § 1 mom. och 13 § i deras nu föreslagna lydelse. Direktivet baserar sig på bildandet av områden som är fria från sjukdomar. Bildandet av sådana områden förutsätter bl.a. att alla odlingsanstalter som befinner sig inom ett visst område skall underställas regelbunden myndighetskontroll oberoende av hur stora anstalterna är. I praktiken förutsätter övervakningen att anläggningarna är registrerade.

1.6. **Precisering av stadgandena om ersättningsförfarandet (19, 21, 21 a och 21 b §§)**

I 17—21 §§ lagen om djursjukdomar stadgas om ett förfarande enligt vilket en person har rätt att få ersättning för åtgärder som utförts i syfte att hindra spridningen av en djursjukdom eller utrota den eller för skador som föranletts

av en myndighets förordnande. Ersättning kan fås för djur och egendom samt för ekonomisk förlust som avsevärt försvårar utkomsten. Ersättning kan sökas hos jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning, som beslutar om dess beviljande.

Statens revisionsverk har i sin ovan nämnda berättelse föreslagit ändringar i stadgandena om betalning av ersättningar. Dessa ändringar har beaktats i propositionen genom att nya 21 a och 21 b §§ fogas till lagen. Syftet med ändringarna är att statens tillgodohavanden skall tryggas i det fall att ersättning har betalats till ett för högt belopp eller utan grund. Dessutom kan förordnas att ersättningen skall återbetalas, om dess mottagare har uppgivit oriktiga eller vilseledande uppgifter eller hemlighållit sådana när han ansökte om ersättningen. En förutsättning för återkrav av ersättning är att mottagarens förfarande har påverkat beviljandet av ersättningen. Likaså har staten rätt att få tillbaka kostnads- och andra ersättningar som betalats av statens medel av en person som har förorsakat att en djursjukdom har spritt sig till en annan persons djur. Det föreslås att i den nya 21 a § även stadgas om betalning av ersättning i förskott. Dessutom föreslås att ett stadgande fogas till 21 § 1 mom. enligt vilket ersättningar skall sökas inom ett år efter att sådana åtgärder som berättigar till ersättningar har vidtagits på grund av en djursjukdom. När det gäller utredandet av ersättningsrätten måste den allmänna preskriptionstiden för tillgodohavanden anses vara för lång.

Det föreslås att i 19 § 1 mom. skrivs in det förfarande som i praktiken iakttagits vid fastställandet av ersättning, enligt vilket ersättning betalas till högst tre fjärdedelar av det gängse värdet minskat med slaktvärdet eller det återstående bruksvärdet, då djuret har avlivats på anhållan av ägaren.

2. **Propositionens ekonomiska verkningar**

Propositionen har inga omedelbara ekonomiska verkningar, med undantag av sådana ringa kostnader för staten som förorsakas av ordnande av jour och inrättande av beredskapslager i händelse av s.k. exotiska sjukdomar.

I praktiken uppstår kostnader först när sådana föreskrifter som meddelas med stöd av

de stadganden som föreslås i propositionen omsätts i praktiken. Största delen av föreskrifterna beror på att EG-författningar i EES-avtalet träder i kraft. Föreskrifterna gäller t.ex. upphettning av sådana matrester som används till svinfoder, hanteringen av döda djur och animaliskt avfall, märkning av djur för identifiering samt godkännande och övervakning av olika djurhållningsenheter och anläggningar. Avsikten är att storleken av dessa kostnader skall utredas innan ovan nämnda föreskrifter meddelas.

Vid kostnadsfördelningen mellan staten och näringsidkare kommer principen i gällande lag att iakttas. Enligt denna betalar staten arvoden och resekostnader samt instrument och material för en veterinär och någon annan person som på förordnande av en myndighet utfört en uppgift i samband med verkställandet av lagen om djursjukdomar. Djurets ägare och innehavare får svara för de övriga kostnaderna. Även kostnader som föranleds av 12 a § 2 mom. skall djurets ägare och innehavare stå för.

3. Beredningsskeden

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning.

Om propositionen har begärts utlåtande hos sådana myndigheter, organisationer och andra instanser, vilkas verksamhetsområde berörs av propositionen eller som annars antas vara intresserade av saken.

Utlåtande har getts av jord- och skogsbruksministeriets lantbruksavdelning, miljöministeriet, jordbruksstyrelsen, vatten- och miljöstyrelsen, statens veterinärmedicinska anstalt, fiskodlingsavdelningen vid vilt- och fiskeriforskningsinstitutet, länsstyrelserna, Maataloustuottajain Keskusliitto, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund, Livsmedelsindustriförbundet, Finlands Veterinärförbund, Finlands Husdjursavelsandelslag, Finlands Hippos, Centralförbundet för Fiskerihushållning, Finlands Laxodlarförbund och Finlands Biodlares Förbund.

Remissinstanserna har utom ändringar och preciseringar av språklig och teknisk natur inte haft något att anmärka på propositionen.

4. Ikraftträdande

Det föreslås att lagen skall träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om djursjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 18 januari 1980 om djursjukdomar (55/80) 8 § 3 mom.,
ändras 8 § 1 och 2 mom., 9 § 1 mom., 10 §, mellanrubriken före 11 §, 11 §, 12 § 1 mom., 13 §,
 19 § 1 mom. och 21 § 1 mom. samt
fogas till 2 § ett nytt 2 mom. samt till lagen nya 12 a, 21 a och 21 b §§ som följer:

2 §

Med djur avses i denna lag både djur och deras könsceller.

8 §

Misstänker eller konstaterar en veterinär som avses i 5 § att ett djur lider av en djursjukdom som avses i 3 § 2 mom. eller en sådan allvarlig smittsam sjukdom som inte förekommer i Finland, skall han vid behov undersöka djuret. Om det för konstaterande av en sjukdom, förhindrande av dess spridning eller för utrotning av den är nödvändigt, skall han i enlighet med meddelade föreskrifter och anvisningar begränsa eller förbjuda överlåtelse av djuret och av animaliska produkter eller animaliskt avfall, sörja för att djuret och området isoleras, att föremål och varor, som kommit i beröring med djuret desinficeras eller förstörs samt att djuret avlivas, eller vidta andra behövliga åtgärder.

Misstänker eller konstaterar någon annan än en veterinär som avses i 1 mom. att ett djur lider av en sjukdom som avses i 3 § 2 mom. eller en sådan allvarlig smittsam djursjukdom som inte förekommer i Finland, skall han anmäla saken till en veterinär som avses i 5 § och, om det är fråga om en djursjukdom som med lätthet sprider sig eller en farlig djursjukdom, utan dröjsmål vidta de åtgärder som behövs för att förhindra att sjukdomen sprider sig, till dess att en veterinär som avses i 5 § har åtagit sig fallet.

9 §

Misstänker ett djurs ägare eller innehavare att djuret har dött eller insjuknat i en sjukdom som nämns i 3 § 2 mom. eller i en sådan allvarlig smittsam sjukdom som inte förekommer i Finland, skall han om möjligt isolera djuret, anmäla saken till en veterinär som avses

i 5 § samt på hans förordnande vidta åtgärder som behövs för att förhindra att sjukdomen sprider sig och för att utrota den.

10 §

Är det för förhindrande av spridningen av en djursjukdom som avses i 3 § 2 mom. eller en sådan allvarlig smittsam sjukdom som inte förekommer i Finland nödvändigt, skall en veterinär som avses i 5 § informera om förekomsten av en dylik sjukdom och om säkerhetsåtgärder såsom bestäms av jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning.

Förebyggande av djursjukdomar och förhindrande av att djursjukdomar sprider sig samt utredning av sjukdomsläget

11 §

Vaccin, serum och därmed jämförbara preparat som används för djur skall vara godkända av jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning, och försäljning och användning av dem får ske endast med tillstånd av veterinäravdelningen.

Veterinäravdelningen kan bestämma att tillverkning, innehav och distribution av sådana vaccin, serum och därmed jämförbara preparat som avses i 1 mom. får ske endast med tillstånd av veterinäravdelningen.

12 §

Jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning kan i syfte att förebygga djursjukdomar, förhindra deras spridning samt utreda sjukdomsläget

1) bestämma att djur skall undersökas, vaccineras eller annars behandlas eller märkas för identifiering;

2) meddela föreskrifter om vad som skall iakttas i djurhållningen;

3) bestämma att ett djurs ägare eller inneha-

vare är skyldig att föra förteckning över de djur som han äger eller innehar samt ge de myndigheter som nämns i 5 § sådana uppgifter som behövs för verkställigheten av denna lag och för tillsynen över lagens efterlevnad;

4) bestämma att personer som deltar i handel med samt förmedling och transport av djur är skyldiga att föra förteckning över de djur som de transporterar, köper och överlåter samt att ge de myndigheter som nämns i 5 § sådana uppgifter som är nödvändiga för verkställigheten av denna lag och för tillsynen över lagens efterlevnad;

5) bestämma vad som skall iaktas i handel med och förmedling av djur samt vid ordnandet av sådan verksamhet;

6) meddela föreskrifter om vad som skall iaktas vid djurutställningar, djurtävlingar eller andra motsvarande tillställningar;

7) meddela föreskrifter om förvaring, hantering och användning av gödsel och urin av djur;

8) meddela föreskrifter om användning och desinficering av sådana personers utrustning och redskap vilka på grund av sitt arbete eller uppdrag besöker platser där djur hålls;

9) förbjuda eller inskränka besök på platser där djur hålls;

10) meddela föreskrifter om ordnandet av verksamheten vid mjölkförädlingsföretag, slakterier, köttbesiktningstationer, köttförädlingsfabriker, anläggningar för köttprodukter, anläggningar för kötthantering, foderkök och destruktionsanläggningar samt andra anläggningar som hanterar animaliska produkter eller animaliskt avfall;

11) förbjuda sådan användning av döda djur och delar av djur samt animaliskt avfall som är förknippad med fara för spridning av djursjukdomar eller meddela föreskrifter om användningen av dessa;

12) förbjuda överlåtelse och användning av sådana matrester till djurfoder vilka är av animaliskt ursprung, eller meddela föreskrifter om överlåtelse och användning av dessa;

13) bestämma att djurhållningsenheter och andra motsvarande anläggningar som bedriver handel med och förmedling av djur samt anläggningar som hanterar animaliskt avfall skall vara godkända eller registrerade av veterinäravdelningen eller en myndighet som den utser samt föremål för regelbunden övervakning samt

14) meddela föreskrifter om godkännande,

registrering samt ordnande av övervakning av sådana djurhållningsenheter och anläggningar som nämns i 13 punkten.

12 a §

För verkställigheten av denna lag och tillsynen över lagens efterlevnad har en veterinär som avses i 5 § rätt att få tillräde till de utrymmen där djur hålls samt ta behövliga prov.

Djurets ägare och innehavare är skyldig att bistå veterinären vid provtagningar samt att reservera ändamålsenliga djurbehandlingsutrymmen för provtagningen.

13 §

Genom förordning kan stadgas om överlåtelse, transport, utförsel, införsel och transitering av djur, animaliska produkter, animaliskt avfall samt andra föremål och varor som eventuellt sprider djursjukdomar.

19 §

I de fall som avses i 17 och 18 §§ skall ersättning för djur och egendom betalas till fullt belopp enligt gängse värde. Har ett djur inte avlivats på förordnande av en myndighet utan på anhållan av ägaren, betalas dock i ersättning högst tre fjärdedelar av det gängse värdet minskat med slaktvärdet och det återstående bruksvärdet.

21 §

Ansökan om ersättningar enligt denna lag skall göras hos jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning, som beslutar om

beviljande av dem. Ersättning skall sökas inom ett år efter att de åtgärder som berättigar till ersättning enligt denna lag har vidtagits.

21 a §

Om sökandens rätt till ersättning är uppenbart berättigad, kan jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning betala förhandsersättning till sökanden.

Om det framgår att den som är berättigad till ersättning har fått förhandsersättning till ett högre belopp än han har rätt till, är han

skyldig att returnera det överbetalda beloppet inom en månad från det han fick kännedom om den slutliga ersättningen.

Om indrivning av överbetald förhandsersättning gäller vad som stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/61).

21 b §

Det kan bestämmas att ersättningen skall återbetalas helt eller delvis, om mottagaren i samband med ansökan om ersättning har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter eller hemlighållit uppgifter och detta har påverkat beviljandet av ersättningen.

Helsingfors den 3 april 1992

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet har orsakat att en sjukdom som avses i denna lag sprids till djur som ägs av någon annan, kan åläggas att helt eller delvis ersätta staten för kostnader och ersättningar som på grund av ovan nämnda sjukdom med stöd av denna lag har betalats av statens medel.

Om indrivning av kostnader och ersättningar gäller vad som stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Jord- och skogsbruksminister *Martti Pura*

Lag om ändring av lagen om djursjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 18 januari 1980 om djursjukdomar (55/80) 8 § 3 mom.,
ändras 8 § 1 och 2 mom., 9 § 1 mom., 10 §, mellanrubriken före 11 §, 11 §, 12 § 1 mom., 13 §,
19 § 1 mom. och 21 § 1 mom. samt
fogas till 2 § ett nytt 2 mom. samt till lagen nya 12 a, 21 a och 21 b §§ som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

*Med djur avses i denna lag både djur och deras
könsceller.*

8 §

Misstänker eller konstaterar i 5 § avsedd veterinär att djur lider av ovan i 3 § 2 mom. avsedd djursjukdom, skall han vid behov undersöka djuret *samt*, om det för konstaterande av sjukdom, förhindrande av dess spridning eller för dess utrotning är av nöden, i enlighet med utfärdade föreskrifter och anvisningar, begränsa eller förbjuda överlåtelse av djuret eller produkter som fås av djuret, sörja för att djuret och området isoleras, att föremål och varor, vilka kommit i beröring med djuret, desinficeras eller förstöres samt att djuret avlivas, eller vidtaga anda erforderliga åtgärder.

Misstänker eller konstaterar annan än i 1 mom. avsedd veterinär att djur insjuknat i ovan i 3 § 2 mom. avsedd djursjukdom, skall han anmäla detta till ovan i 5 § avsedd veterinär och, såvida fråga är om djursjukdom som med lätthet sprider sig eller om farlig djursjukdom, utan dröjsmål vidtaga de åtgärder som erfordras för förebygga av sjukdomens spridning, till dess i 5 § avsedd veterinär har omhändertagit saken.

8 §

Misstänker eller konstaterar en veterinär som avses i 5 § att ett djur lider av en djursjukdom som avses i 3 § 2 mom. *eller en sådan allvarlig smittsam sjukdom som inte förekommer i Finland*, skall han vid behov undersöka djuret. Om det för konstaterande av en sjukdom, förhindrande av dess spridning eller för utrotning av den är nödvändigt, *skall han* i enlighet med meddelade föreskrifter och anvisningar begränsa eller förbjuda överlåtelse av djuret och av animaliska produkter *eller animaliskt avfall*, sörja för att djuret och området isoleras, att föremål och varor, som kommit i beröring med djuret desinficeras eller förstörs samt att djuret avlivas, eller vidta andra behövliga åtgärder.

Misstänker eller konstaterar någon annan än en veterinär som avses i 1 mom. att ett djur lider av en sjukdom som avses i 3 § 2 mom. *eller en sådan allvarlig smittsam djursjukdom som inte förekommer i Finland*, skall han anmäla saken till en veterinär som avses i 5 § och, om det är fråga om en djursjukdom som med lätthet sprider sig eller en farlig djursjukdom, utan dröjsmål vidta de åtgärder som behövs för att förhindra att sjukdomen sprider sig, till dess att en veterinär som avses i 5 § har åtagit sig fallet.

Gällande lydelse

9 §

Misstänker djurs ägare eller innehavare att djuret dött eller insjuknat i sjukdom som nämnts i 3 § 1 mom., skall han om möjligt isolera djuret, anmäla saken till ovan i 5 § avsedd veterinär samt på dennes förordnande vidtagna åtgärder vilka erfordras för förhindrande av sjukdomens spridning och för dess utrotning.

10 §

Är det för förhindrande av spridning av djursjukdom som avses i 3 § 2 mom. av nöden, skall i 5 § avsedd veterinär informera om förekomsten av dylik sjukdom och *dess smittämne* på sätt som bestämmas av jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning.

Förebyggande av djursjukdomar

11 §

Vaccin, serum och därmed jämförbara preparat som användes för djur skall vara godkända av jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning, och försäljning och användning av dem får ske endast med tillstånd av veterinäravdelningen.

12 §

Jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning kan i syfte att förebygga djursjukdomar:

1) förordna att djur skall undersökas, vaccineras eller eljest behandlas;

Föreslagen lydelse

9 §

Misstänker ett djurs ägare eller innehavare att djuret har dött eller insjuknat i en sjukdom som nämns i 3 § 2 mom. *eller i en sådan allvarlig smittsam sjukdom som inte förekommer i Finland*, skall han om möjligt isolera djuret, anmäla saken till en veterinär som avses i 5 § samt på hans förordnande vidta åtgärder som behövs för att förhindra att sjukdomen sprider sig och för att utrota den.

10 §

Är det för förhindrande av spridningen av en djursjukdom som avses i 3 § 2 mom. *eller en sådan allvarlig smittsam sjukdom som inte förekommer i Finland* nödvändigt, skall en veterinär som avses i 5 § informera om förekomsten av en dylik sjukdom och om *säkerhetsåtgärder* såsom bestäms av jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning.

Förebyggande av djursjukdomar och förhindrande av att djursjukdomar sprider sig samt utredning av sjukdomsläget

11 §

Vaccin, serum och därmed jämförbara preparat som används för djur skall vara godkända av jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning, och försäljning och användning av dem får ske endast med tillstånd av veterinäravdelningen.

Veterinäravdelningen kan bestämma att tillverkning, innehav och distribution av sådana vaccin, serum och därmed jämförbara preparat som avses i 1 mom. får ske endast med tillstånd av veterinäravdelningen.

12 §

Jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning kan i syfte att förebygga djursjukdomar, *förhindra deras spridning samt utreda sjukdomsläget*

1) bestämma att djur skall undersökas, vaccineras eller annars behandlas *eller märkas för identifiering*;

2) *meddela föreskrifter om vad som skall iaktas i djurhållningen*;

3) *bestämma att ett djurs ägare eller innehavare är skyldig att föra förteckning över de djur*

Gällande lydelse

2) förordna att den som säljer djur är skyldig att föra förteckning över de djur han överlåtit;

3) förordna om vad som skall iakttas i yrkesmässig handel med och förmedling av djur samt vid ordnandet av sådan verksamhet;

4) utfärda bestämmelser om vad som skall iakttas vid djurutställningar, -tävlingar eller andra motsvarande tillställningar;

5) utfärda bestämmelser om förvaring, hantering och användning av djurgödsel och -urin;

6) utfärda bestämmelser om ordnandet av verksamheten vid mejerier, slakterier, köttbesiktningstationer och köttförädlingsfabriker samt andra inrättningar, vilka hanterar animaliska produkter eller animaliskt avfall, samt om konstruktionen hos och användningen, rengöringen och desinficeringen av transportmedel, vilka användes för transport av djur, animaliska råprodukter och animaliskt avfall; (se punkt 10 i föreslagen lydelse)

7) utfärda bestämmelser om hur husdjur och djur i farm skall hållas och uppställa begränsningar för hur de får hållas lösa; (se punkt 2 i föreslagen lydelse)

8) utfärda bestämmelser om användning och desinficering av sådana personers utrustning och redskap, vilka på grund av sitt arbete eller uppdrag besöker djurstall, ävensom förbjuda eller inskränka besök i djurstall; samt (se också punkt 9 i föreslagen lydelse)

Föreslagen lydelse

som han äger eller innehar samt ge de myndigheter som nämns i 5 § sådana uppgifter som behövs för verkställigheten av denna lag och för tillsynen över lagens efterlevnad;

4) bestämma att personer som deltar i handel med samt förmedling och transport av djur är skyldiga att föra förteckning över de djur som de transporterar, köper och överlåter samt att ge de myndigheter som nämns i 5 § sådana uppgifter som är nödvändiga för verkställigheten av denna lag och för tillsynen över lagens efterlevnad;

5) bestämma vad som skall iakttas i handel med och förmedling av djur samt vid ordnandet av sådan verksamhet;

6) meddela föreskrifter om vad som skall iakttas vid djurutställningar, djurtävlingar eller andra motsvarande tillställningar;

7) meddela föreskrifter om förvaring, hantering och användning av gödsel och urin av djur;

8) meddela föreskrifter om användning och desinficering av sådana personers utrustning och redskap vilka på grund av sitt arbete eller uppdrag besöker platser där djur hålls;

9) förbjuda eller inskränka besök på platser där djur hålls, (se punkt 8 i gällande lydelse)

10) meddela föreskrifter om ordnandet av verksamheten vid mjölkförädlingsföretag, slakterier, köttbesiktningstationer, köttförädlingsfabriker, anläggningar för köttprodukter, anläggningar för kötthantering, foderkök och destruktionsanläggningar samt andra anläggningar som hanterar animaliska produkter eller animaliskt avfall; (se punkt 6 i gällande lydelse)

11) förbjuda sådan användning av döda djur och delar av djur samt animaliskt avfall som är

Gällande lydelse

9) förbjuda eller begränsa överlåtelse och användning av sådana matrester till djurfoder, vilka härstammar från förplägnadsrörelse eller därmed jämförbara inrättningar samt från fort-skaffningsmedel i utriksestrafik.

Föreslagen lydelse

förknippad med fara för spridning av djursjukdomar eller meddela föreskrifter om användningen av dessa;

12) förbjuda överlåtelse och användning av sådana matrester till djurfoder vilka är av animaliskt ursprung, eller meddela föreskrifter om överlåtelse och användning av dessa;

13) bestämma att djurhållningsenheter och andra motsvarande anläggningar som bedriver handel med och förmedling av djur samt anläggningar som hanterar animaliskt avfall skall vara godkända eller registrerade av veterinäravdelningen eller en myndighet som den utser samt föremål för regelbunden övervakning samt

14) meddela föreskrifter om godkännande, registrering samt ordnande av övervakning av sådana djurhållningsenheter och anläggningar som nämns i 13 punkten.

12 a §

För verkställigheten av denna lag och tillsynen över lagens efterlevnad har en veterinär som avses i 5 § rätt att få tillträde till de utrymmen där djur hålls samt ta behövliga prov.

Djurets ägare och innehavare är skyldig att bistå veterinären vid provtagningar samt att reservera ändamålsenliga djurbehandlingsutrymmen för provtagningen.

13 §

Genom förordning kan stadgas om överlåtelse och transport samt utförsel, införsel och befordran i transit av djur eller oberedda delar och råprodukter av djur ävensom andra smittospridande föremål och varor.

19 §

I de fall som avses i 17 och 18 §§ skall ersättning för djur och egendom utgå till fullt belopp enligt gängse värde. Har djur icke avlivats på förordnande av myndighet utan på anhållan av ägaren, utgår dock i ersättning högst tre fjärdedelar av det gängse värdet.

21 §

Ansökan om ersättningar som avses i denna lag skall göras hos jord- och skogsbruksminis-

13 §

Genom förordning kan stadgas om överlåtelse, transport, utförsel, införsel och *transitering* av djur, animaliska produkter, animaliskt avfall samt andra föremål och varor som eventuellt sprider djursjukdomar.

19 §

I de fall som avses i 17 och 18 §§ skall ersättning för djur och egendom betalas till fullt belopp enligt gängse värde. Har ett djur inte avlivats på förordnande av en myndighet utan på anhållan av ägaren, betalas dock i ersättning högst tre fjärdedelar av det gängse värdet *minskat med slaktvärdet och det återstående bruksvärdet.*

21 §

Ansökan om ersättningar enligt denna lag skall göras hos jord- och skogsbruksminis-

Gällande lydelse

teriets veterinäravdelning, som besluter om deras beviljande.

Föreslagen lydelse

riets veterinäravdelning, som beslutar om beviljande av dem. *Ersättning skall sökas inom ett år efter att de åtgärder som berättigar till ersättning enligt denna lag har vidtagits.*

21 a §

Om sökandens rätt till ersättning är uppenbart berättigad, kan jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning betala förhandsersättning till sökanden.

Om det framgår att den som är berättigad till ersättning har fått förhandsersättning till ett högre belopp än han har rätt till, är han skyldig att returnera det överbetalda beloppet inom en månad från det han fick kännedom om den slutliga ersättningen.

Om indrivning av överbetald förhandsersättning gäller vad som stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/61).

21 b §

Det kan bestämmas att ersättningen skall återbetalas helt eller delvis, om mottagaren i samband med ansökan om ersättning har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter eller hemlighållit uppgifter och detta har påverkat beviljandet av ersättningen.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet har orsakat att en sjukdom som avses i denna lag sprids till djur som ägs av någon annan, kan åläggas att helt eller delvis ersätta staten för kostnader och ersättningar som på grund av ovan nämnda sjukdom med stöd av denna lag har betalats av statens medel.

Om indrivning av kostnader och ersättningar gäller vad som stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.